

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:
Egy évre 160; félévre 80; negyedévre 45 Lei.
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3-5 óráig.

Az ujév küszöbén

uj magyarnyelvű lapot adunk olvasóink kezébe. Magyarnyelvű és magyarszellemű lapot, mely függetlenül minden önálló szellemi akarás és megnyilatkozástól, az Országos Magyar Párt egységének, elvének és akaratának óhaját gyergyói szószólója, szerény harcosa lenni.

Ezzel az egy mondattal meg is mondtunk mindent politikai vonatkozásban, ami a kíváncsiszkodót kielégítheti, de mi úgy gondoljuk, hogy udvarias kötelességet teljesítünk, ha a románság részéről jövő figyelmet is eleve kielégíthetjük, megnyugtathatjuk egy pár lelkünkben fakadó kijelentéssel.

Bár, mint kisebbségi sajtóorganum, nem adhatunk e tekintetben határozott és végleges programot, mert kényszerű harcos életünk minden egyes alkalommal a legmegfelelőbb formát és módot kell válassza ideáljaink, jogaink megvívása érdekében, annyit kijelenthetünk, hogy bármily módszert is leszünk kénytelenek választani és elfogadni, *mindig a megértés, a szeretet, az igazság szemelőtartásával és mérséklésével végezzük azt.* Ami rövidebben annyit jelent, hogy békeség és elismerés a békét, igazságot, szívből, lélekből fakadó jó akaróknak, harc a kisebbségi létünket, érdekeinket elfogultan, jogtalan sértő és bántó elnyomóknak.

Ez nemcsak érdeke, hanem egyenesen kötelessége a sajtónak és tollforgatónak, akármilyen nyelven szól az olvasóhoz. Kötelessége az ország konszolidálása érdekében is s joggal elmondhatjuk, hogy a kisebbségi sajtónak ebben a tekintetben igen-igen sokat köszönhet az ország és a hatalom.

Másrészt egyéni életünk érdekében látjuk szükségét egyes békére vágyó gondolataink kifejezésének, mely az ujév kezdetén ünnepi keretet kapva, jobban, alkalmasabban megtalálja a könnyen lobbanó, elfogultan itélő sziveket.

Egy vidéki sajtónak, hol a tollforgatóval jó ismerős, baráti viszonyban él a környék olvasó tábora, sokkal nehezebb sorsa van, mint egy országrészt, vagy pláne országot uraló napilapnak. Könnyebb sorsa van, mert a nagyobb távlat bizonyos meggondolkozató határt huz a lobbanó lélek és az őt érintő irás valósága közé és az idő még a legelfogultabbban is megérleli az igazságot, belátva azt, hogy a nyomtatott betű sem olyan sértő és veszedelmes, mint amilyennek futtában vélni látta.

Nem veszedelmes azért, mert érdekek nélkül, elfogulatlanul íródik a szerkesztőségi levegő nyugalomban, emberi lehetőséggel mindig megmérve a valóság súlyát és határait.

Igaz, hogy a sajtó veszedelmet jelenthet nemcsak egyesekre, de az összességre is, ha fiatal, kiforratlan kezek róják egymásmellé a betűk hasábjait, de a feltevés csak elméleti és e lap keretein belül meg nem valósulhat.

Épp ezért a bizalom legyen kölcsönös egymás támogatásában, elnéző egymás hibáival, gyarló szokásaival, az életsinről apró-cseprő félrecsúszásaival, hogy a nagy tartályba gyűjtött erőt ne az egyéni, de a közös érdekért használhassuk. *Legyünk magunk előtt igazak, hogy kifele való munkánkban is érezze, ne csak a lo-*

gika, de a megérző szív is a tisztaságot.

Ezerkilencszázhuszonhat küszöbén még csak ködmasszát pillanthat jövőbe nem látó szemünk. Mi van ott a sűrű ködfátyol alatt? Nem tudhatjuk. Valószínű, újra csak kereszt, kereszt és kereszt. De birnunk kell azokat felsebbzett lábbal és vállal, hogy minél előbb felvihessük történelmi korjelzőknek a Hargita, a Bucsina, a Pricoske csucsaira. Hogy unokáink a vérrel ázott sötét keresztet árnyékában tanulhassák apáikat, a szabadságot és a békét, no meg aztán egyikamást becsülni és szeretni.

T. Imets Béla.

A szépmivű eszerépfazék.

A testiség kérdése. — A nők igazi hivatása.

A nagy háborúval járó, csak egy napra szóló világnézeti felfogások hatása bizonyos női kérdésekben még ma is nagy általánosságban dominálnak, pedig ma már, úgy ahogy, visszatérve a békésebb élet sodrába, a hosszabb életre berendezett, örök természetű gondolatok kell, hogy elszélesedjenek azok felett. Meg kell bolygatni tehát azt az asszonyi kérdést, melyben majd az egész világ szenved, mely a nők alacsonyabb rendűségéhez vezet, amely miatt nem bírnak felemelt fővel egyenlő szintre jutni a férfi-nem előtt.

Amint mondtam, háborus de egyuttal ősi társadalmi nevelési hiba, amelyért Önök, mostani nők csak részben felelősek, de amelynek kiküszöbölése most már végtelen fontosságú kérdés nem csak azért, hogy az emberiség nővéreinek tekintsék Önöket, de főként azért, hogy egy (akkor is) eltévesztet nevelési elvből magukba szívott helytelen világnézet ne vonhassa el a szellem-hitébe vetett örökszép világnézet megértésétől.

Ez nem egyéb, mint a test tulságos s mondhatni egyetlen kultusza. Arra és csak arra építeni kényelmüket, becsülésüket jövő boldogulásukat, hogy aki ezt a testet bírja, annak minden földi jót meg kell adjon érte.

Mintha azt mondanák, mikor érkezett a pillanat: Ime, neked adom, merülj el ennek jól ápolt puha melegébe, de csak akkor, ha lehozol minden csillagot eszerébe érte.

De ez igen rosszul hangzik: Ime neked adom ezt a szépmivű, isteni ujjakkal cicellített eszerépfazakat, merülj el meleg, pillanatig bódító mélységébe, de csak akkor, ha enyém a puha ágy, selyem és minden tőled telhető kényelem. Többet ne várj tőlem. Ez a szépmivű eszerépfazék mindenem, ezt ápoltam és ápolom egész életemben, (ápolni kell de nem pusztán ezzel a céllal,) hogy örömed telhessen neked, te férfi, benne. . .

Szépmivű, isteni ujjakkal formált eszerépfazék porból, agyagból, de hamar eltörik, semmivé válik ez a luciferi igazság!

Nekem ne csak azt a törékeny fazakat add, hanem azt is, amiről te sejtessz, ami összetartja könnyen széteső oldalait, azt: ami benne örök.

Ne azért add ezt nekem, hogy én életemen keresztül pusztán kényelmedért ontam véres verejtékeket, hanem azért, mert éppen

én is úgy neked adom ezt az isteni fazakat és ami benne örök.

Légy harcos társam, mert ketten egyek vagyunk; kövess ha kell a börtönbe is; válaszd a szenvedéseket, mert egyenlőnek teremtetél, hogy egyenlő lehess velem.

Mahatma Gandhi, az indus „Nagylélek“ felszabadító harcában az asszonyokhoz fordul, „hogy mindenek előtt ők kényszerítsék ki a nekik járó tiszteletet s ne tekintsék magukat többé egyszerűen a férfivágyak tárgyának. Vegyenek részt elszántan (amennyire nálunk lehet) a közéletben, követeljék maguk számára is az ezzel járó kockázatokat és veszélyeket. Ne csak a fényűzésről mondjanak le, hanem osztozzanak a férfiak minden bajában is. Ne követeljenek kedvezményes bánásmódot: ellenkezőleg, versenyezzenek türebben és nélkülözésben a férfiakkal. Ezen a téren az asszonyok mindig felülmulhatják a férfit. Ne féljenek semmitől! A leggyöngébb is megoltalmazhatja becsületét. Elég, ha meghalni tud valaki.

A nő nem a gyöngébbik nem, az a nemesebbik a kettő közül, mert képes az önfeláldozásra, néma szenvedésre, alázatosságra, hitre és megismerésre. Az asszony megsejtő képessége gyakran felülmutta azt a tudást, amelynek felsőbbrendűségével a férfi hetykélkedik.“

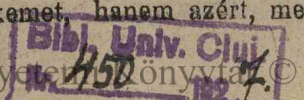
És ez igaz. Így lesz valóságban az asszony felesége a férfinak; küzdő, segítő és egyenlő társa; egymás öröme, boldogsága; az emberiség szülőanyja, akit megillet az imádság és minden tisztelet. sa.

Szünőben az árvízveszély.

Gyergyóban a kár jelentéktelen.

A nemcsak Erdély, de egész Európaszerte romboló árvízkatasztrófáról már a napilapokból elég jól értesülhettek olvasóink. Ez a veszedelem tán még most sincs szünőben, mert az utóbbi napokban Magyarországról is olyan hírek érkeztek, amilyen 1879., a Szegedet elpusztított nagy árvíz óta nem volt Magyarországon. Bizonyos, hogy ez a szokatlan időjárás kimondhatatlan károkat okozott Európaszerte s Erdélyt sem kímélve, tán nehéz esztendő elé állítja lakóit. A szegénységet teljesen földönfutóvá tette egyes vidékeken, akik immár a csapást elke-

* Romain Rolland: Mahatma Gandhi.

ült jószívű emberek segítségére szorulnak. Hány ember és állati élet veszett a szennyesen hőmpölygő jeges habokba! Azoknak nem kell immár segítség, istápolás. De a többiek, a semmivel maradottakat ne kerülje el a segítség biztató, életrehívó akarata. Mert ki tudja, mit tartogat a jövő. Holnap reánk is alázudhat a nagy nincstelenség, ha most meg is irgalmazott.

A gyergyói medencében a Maros, Békény és a Borzont öntött el kisebb területeket úgy, hogy a falvakat alig-alig érintette.

A hírekől megállapítva, Gyergyóremetén okozott a Maros kiöntése a legnagyobb izgalmat, de ott egy csigolyabokor túl a marosi belsőségeket megmentette a nagyobb ártól, mert a jégtorlaszokat egyik sírúlóban felfogva, a rohanó víz nagy részét a tulsó oldalára vetette. Így a nagy híd előtti utöltést árasztotta el annyira, hogy egy pár napig a közlekedés szünetelt Ditró és Remete között. A két marosi hidon most már valóban életveszélyes az átjárás. Renoválása már nem tűrhet halasztást, különben az adószedők és más hivatalos közegek mind odavesznek. Ajánljuk a vármegye figyelmébe.

Gyergyószentmiklóson a Békény ijesztette a közelfekvő lakókat.

Alfaluban a Békény és a Borzont, mely utóbbi a Soutját is elöntötte.

Csomafalván Szász falut elvágta a községi közlekedéstől és megtöltötte édes vízzel Csonka Kati kúpját.

Maroshévizen a Vaila és a Maros öntötte el a partmenti kiesiny lakásokat, kerteket és hidakat seperve magával, aztán kiöntött a piac-terre, ahol szintén kisebb károkat okozott.

Maroshéviz és Gödemesterháza között medréből kidugulva, az országuton foly a Maros.

Uránia-mozgó hírei.

A teljesen rekonstruált mozgósínházunk gyönyörű programot ad az eljövendő esztendőre. Műsorán szerepelteti az utolsó idők minden sikerült filmjét s csak elismeréssel adózatunk a filmszínház vezetőségének azért az áldozatos és fáradtságos munkálkodásáért, amellyel városunk ezen egyetlen szórakoztató intézményét nivóra emelte és kifejlesztette.

A vezetőség figyelme kiterjed mindenre s több oldalról jövő óhajnak kíván eleget tenni, midőn a esütörtök délutáni előadásokat bevezette, hogy a műhelyekben, irodákban elfoglalt mozi publikum az éjszakája feláldozása nélkül hozzájuthasson nemes szórakozásához. Épp ez okból a esütörtök délutáni előadások hat óraker veszik kezdetüket, míg a vasárnap délutániak öt óraker.

Ami a műsort illeti, egyetlen városnak sincs külbomb programja ennél. Olvastuk a körlevelüket „A tizparanosolat“, Quo Vadis“, „A cárnd“, „Salambo“, „A császár ajándéka“, „Messalina“, „Repülőgéppel a Föld körül“, „Viharhadár“, „Örömtelen utca“ stb. slágerekről de az itt fel nem sorolt összes filmjei is a filmirodalom legjobbjai közül valók. A filmvilág nagyságai Pola Negri, Barbara la Mar, Gloria Svanson, Lillian és Dorothie Gisch, Corda Márja, Alma Rubens, Ossi Osvalda, Harry Piel, Jacki Coogan, Emil Jannings, Conrad Veidt, Patt és Pattachon, Beregi Oszkár szereplői ezen filmeknek. Így aztán nem lehet csodálni, ha ezen előadásokra a jegyek elővételben kelnek el.

A filmszínház vezetősége ez uton is felkéri a tisztelt közönséget, hogy a tolongás elkerülése végett, jegyeiről még az előadás délutánján gondoskodják (Szilágyi kávéház), hogy jegyével csakis az odaszóló helyre üljön és hogy az előadás kezdetén pontosan jelenjen meg.

Nagyvilági hírek — Ujdonságok.

— **Olaszország büntető expedíciója.** Az afrikai olasz gyarmatokon ismeretlen tettesek néhány olasz tisztet meggyilkoltak. Mivel a tisztek között többen nagy család sarjai voltak és a tettesek állítólag Mahmud szultán tudtával menekültek el, az olasz kormány a nagy izgalom lecsillapítása végett elhatározta, hogy büntető expedíciót indít a Szomáli-föld belseje ellen. A gyarmati csapatok már el is indultak, megszállták az utakat és az olasz flotta blokád alá vette a Nidszer partokat. Eddig több falut felgyújtottak és 50 idős benszültöt agyonlöttek.

— **A kínai ferradalom nagyobb mérveket öltött.** A hatalmi viszonyok napról-napra változnak, minden országrészt más és más uralomravágyók csapatai szállnak meg úgy, hogy az ország békés állapota teljesen felborult.

— **Török—orosz szerződés.** A múlt év decemberében Csicserin és Teofil Rudzsi külügyminiszter Párisban szerződést kötöttek, hogy mindkét állam semleges marad, ha valamely harmadikkal konfliktusba keveredik. A szerződő felek nem köthetnek egymás ellen politikai vagy katonai egyezményt. Ez a szerződés három évig érvényes.

HIREK.

A transzilváni orgona.*

— Nyiró Józsefnek —

Vikol mester hét éven által készíté a nagy orgonát,
s mikor már minden készen állott:
egy erdélyi dalt orgonázott
Felicián,
a muzsikus barát.

A dóm keleti csillagboltja
a kéklő Hargitára hull
s a dóm alatt, az árva népek,
egymáshoz bujva énekelnek
békét vivó
drága ajándokul.

De nagy-gonosz az Életmester:
Bedugja a sipok likát.
S a hívő lélek elmélázik...:
Rég basszus nélkül orgonázik
Felicián,
a muzikus barát.

T. Imets Béla

— **Boldog újévet kíván olvasóinak és barátainak a Gyergyói Újság szerkesztősége.**

— **Cotta Salamon**, volt tölgyesi főszolgabíró nem rég foglalta el a Sorbán István járási főszolgabíró nyugdíjaztatásával megüresedett gyergyói járás főszolgabírói székét. Cotta Salamon gyergyói születésű, közigazgatásban kipróbált tisztviselő, akinek elfogulatlan, megértő munkásságához szép reményeket fűzünk.

— **Halálozás.** A Gyergyószentmiklósi Erdőipar Részvénytársaság pénztárnoka: Schmelz Emil, múlt év dec. 28-án hajnalban elhunyt. Az Erdőipar tisztviselő kara, hű munkatársuk halála alkalmából külön gyászjelentést adott ki.

— **A „Gyergyói Újság“ munkatársai** Marosvásárhelyről Csergyő Tamás, Brassóból Szini Lajos, helyből: dr. Makkay Domokos és Karácsony Zakariás

— **A város ezévi költségvetése.** Amint értesültünk, a napokban érkezett haza Bukarestből Ciuca polgármester, ahol Kassay Imre, helyettes polgármesterrel a város költségvetését mutatta be az illetékes miniszteriumnál, amit kevés változtatással a miniszterium jóváhagyott.

* Nyiró József Kolozsváron élő nagy székely írónak az alkalmából hogy az „Újság“ karácsonyi számában, oly hosszas halgatás után „Az ezüst orgona“ c. elbeszélése megjelent.

— **Halálozás.** Dániel József, kovácsmester, városunk szülőtte, szárhegyi lakós, dec. 29-én, életének 63-ik, boldog házasságának 37-ik évében az Urban elhalt.

— **Fuziók terv.** A Csiki Gazdák Lapja kiadótulajdonosának megkeresésére a napokban a Gyergyói Újsággal megindultak a fuzióra vonatkozó tárgyalások, mely a megegyezés eredményével keesegtet. A Gyergyói Újság, mely kizárólag az Országos Magyar Párt elveit és irányát tüzte céljául, a székely gazdaközönség érdekeit szemelől nem tévesztve, nagyobb gazdasági rovat fentartását tervezi és minden lehető elkövet, hogy helyes irányu, lehangadt kisebbségi politikai, társadalmi cikkein kívül, melyek írására a gyergyói vezetők támogatását máris megnyerte, a gazdálkodó közönség foglalkozásának megfelelő igényét is kielégíthesse.

— **A gyergyói székely ifjuság bálja.** Múlt év december 26-án este a gyergyószentmiklósi székely földműves ifjuság a Laurentzy nagytermében, az ujfalvi székely földművesek rezes bandája részvétele mellett, igen sikerült bált rendezett. A terem estére már színültig telt táncolni vágyó ifjusággal, akiket a délután folyamán az utcákat végigjáró rezesbanda toborzója gyűjtött egybe. Az ujfalvi fuvószenekar Márton hadirokkant karmestersége alatt annyira jót és szépet produkált, hogy szinte hihetetlen, mikép volt lehetséges egy rövid év leforgása alatt majdnem minden zenei tudást nélkülöző ifjakkal oly széles programot nyújtani. Volt ott csárdás-, valcer-, boszton-, tangómelódia bőven egész kivilágos virradatig, míg csak a cipő talpa elbirta. És ami a fontos és igen-gén dicséretes, hogy ez a bál a legkisebb incidens nélkül folyt le, eltérve az ilyen alkalmakor nálunk gyakran előforduló véres, sőt halálos verekedéstől. Hinni akarjuk, hogy amugy is megnehezedett sorsunk sulya alatt ráeszmél a virtuosos hagyományokban nevelődött ifjuság, hogy egymás testi épségének, életének megbecsülése mindenek felett való, hogy a szerelmi, vagy más természetű ügyekből folyó sértéseknek van más elintézési módja is, mint a bicska, vagy dorong használata.

— **A remetei Közbirtokosság közgyűlése.** 1926. december 28-án délelőtti órákban a gyergyóremetei „Alkoza“ Közbirtokosság közgyűlésre ült össze Karda járásbíró elnöke mellett, mely gyűlésnek egyetlen tárgysorozati pontja a birtokosság tulajdonát képező „Alkoza“ nevű erdőrész faeladási szerződésének meghosszabbítása volt. Ez alkalommal a közbirtokosság egy bizottságot küldött ki, hogy az a tárgyalást a vevő cég megbizottaival lefolytassa és a megállapodást jóváhagyás végett 30 napon belül összeülendő közbirtokossági gyűlés elé terjessze. A gyűlés a legnagyobb rendben folyt le, melyért Karda elnök megelégedését fejezte ki.

— **Állandóan apad a Gyilkostó.** Az öreg Ferenczy Pista bácsi elbeszélése szerint a hegy-csuszamlásból keletkezett Gyilkostó, mely a völgyben folyó patak eldugásából keletkezett, állandóan apad, mert a kifolyásnál a víz egyre alávágva a partokat, fokozatosan lecsapolódik. Igen érdekes megfigyelés. Ajánljuk az illetékesek figyelmébe, mert ha nem is hamarság, bizonyára egy emberöltő alatt kifogyunk a hires természeti szépségből. Ha már a gyilkostói villamosmű építése nem valósulhat meg, legalább a patak kifolyásánál kellene mesterséges töltést, illetve kötést emelni, hogy a tó terjedelme ne veszítsen nagyságából.

— **Dr. Csiky János nőorvos,** a kórház főorvosa, rendelőjét a Zárug házból, január 1-étől a Cziffra házba (Főtér 6. szám, emelet) helyezte át. Rendelő órák: d. u. 2—5—ig

Figyelem! Figyelem!

Hotel LAURENTZY szálloda

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós.

Tulajdonos:
Laurentzy Viktor

Első osztályu étterem.

Esténként cigányzene.

Elsőrendű Havi abonoma házikoszt. 1500 Lei.

Luxus autó.

— **Februárban lesznek a községi választások.** Az Auróra azt írja: Nisztor, bukovinai miniszter, kijelentette, hogy a kormány minden körülmények között maga akarja keresztülvinni a községi választásokat, mégpedig február közepén.

— **Emelik a vasúti tarifát.** Bukaresti jelentés szerint az államvasutak összes vonalain január 1-től kezdődőleg 15 százalékos tarifaeemelést léptetnek életbe s az erről szóló hivatalos rendeletet már el is küldték a kerületi igazgatóságoknak.

— **Nagy magyar napilap** indul Bukarestben. Amint megbízható forrásból értesülünk, Bukarestben még január hó folyamán megindul Bukaresti Magyar Hírlap címen egy, a román lapok nagy formátumában megjelenő magyar napilap.

— **15 évi kényszermunka.** Olvasóink előtt ismeretes Zerbesz György Zsögödfürdő tulajdonosának gyilkossági esete. Most azonban, hogy a törvényszék elítélte, a könnyebbség okáért elismételjük az esetet. Zerbesz György feleségével, Pásztor Juliával, boldog házasságot kötött mindaddig, amíg Mendasch Herta női zenekarával Zsögödfürdőre nem érkezett. Mikor a zenekar eltávozott, Zerbesz visszatartotta Mendasch Hertát. Eleinte mint pincéernőt, később mint házvezetőnőt alkalmazta, amely idő alatt szerelmi viszonyt kezdett vele. Ettől az időtől kálvária lett Zerbesz feleségének élete. Később megbetegedett és az asszony a csikszeredai kórházba került, ahova Zerbesz mindennap beszállította a felesége részére szükséges tejet. 1925. januárjában azután Zerbesz és Mendasch Herta, hogy a hitese feleségét eltegyék lábálól, egy füveg strichnines tejet küldtek a kórházba, de ez a kísérlet sem sikerült. Mikor aztán felesége hazatért, a fürdőnek egyik eldugott részébe, a „Bagolyvárba“ helyezte el azon a címen, hogy fertőző betegségben szenved, ahova egy napon behatolt és feleségét több revolverlövessel megölte. A törvényszék a főtárgyalás után Zerbesz Györgyöt 15 évi, Mendasch Hertát 4 évi fogságra ítélte.

— **Az új postai díjszabás.** Január elsejével egy új postai díjszabás lép életbe, mely igen jelentékenyen érinti az országban lakó polgárokat, különösen kereskedőket. Ezután egy belöldi levél 3 lei, levelezőlap 2 lei, ujság 10 bani, nyomtatvány 50 bani, egyszerű ajánlott levél 6 lei, postarestante levél 5 lei, postai fiókberlet 1200 lei, postautalványürlap 3 lei, postacsomag kilója 8 lei, közönséges távirat szavankint 1 lei, sajtótávirat szavankint 50 bani, sürgős távirat 3 lei, helyi, valamint azonos megyebeli beszélgetés 10 lei, szomszédos megyével 20 lei, a többivel 40 lei lesz. Elsőosztályú magántelefon városban évente 3000 lei.

— **Halálos korcsmai verekedés.** A karácsonyi ünnepek előtt Gyergyóalfalu egyik korcsmájában legények iddögáltak. Italozás közben Lőrincz Vilmos összeszólkkozott Benke Mártonnal és ütlegelni kezdte. Székely Imre erre Benke segítségére sietett, de Lőrincz Vilmos bicskát rántott és Székelyt úgy nyakon szurta, hogy behalt. Benke Márton is több szurást kapott az oldalába. Ez a pálinka szomorú eredménye.

Mikes.

Az egyhangú csendességet, amely mint mohamedán megnyugvás belepte a Mikes ködülte lelkét, — a szerelem tavaszi szellője is élesztgette egyszer a reménységszülte tarka délibáb játéka mellett, de csak azért, hogy a csalódás őszi harmata fehér dérral vonja be újra . . .

Ime egy 200 éves szerelmi történet végső epilógusa, amelyet 1726. szeptemberében hallgatott ki a melázó török éjszaka.

A rodostói piac egyik „ablaktalan“ háza-

előtt két sötét alak üldögél egy hatalmas faragott márványtömbön . . .

A szeptemberi este hallgatósó figyelését csak a tenger távoli moraja és a sürtő szőlősökön átsuhanó szellő teszi hangossá, — időnkint az érett szőlő illatát hozza a városka felé, amely úgy száll a langyos esti éjben, mint egy diszkrétén parfümözött nő ruhája nyomában kelő illat.

Az elsétáló török katona a csodálatosan tiszta hold világa mellett, a felszálló dohányfelhőkön át is felismeri a kövön ülőket: „Ezek az erdélyi uraság emberei“ — adja meg magának érdeklődésére a választ és egyenletes léptekkel halad el mellettük. — A két pipázó férfi ott a kövön, csendesesen beszélget a már 11 óra felé járó éjben.

— Hát az bizonyos, hogy furesa portéka az asszonyféle, Kelemen öcsém — szólal meg az egyik — akiben a már messzejáró janicsár Zay effendit ismerte fel — — de ki is gondolta volna valaha, hogy a mi urunk fegyvertöltőjétől leányából grófné legyen!

— Még pedig Beresényi grófné — adá vissza a szót a társa egy franciásan öltözött, székelyes hanghordozású férfi, megpödrintve egyet a bajuszán, — Mikes, a fejedelem első embere, a zágoni székely! De meg is érdemelte ezt a titulust Zsuzsi, azt mondom, mert a házassággal úgy járt vala ő is, ahogy Bertók a csikkal! Mintha egy pajzánkodó mosoly futott volna fel a pipafüst között a Zay jóváhagyó fejbólintásától kísérve.

Éppen ez az, amit mondani akartam, öcsém! Most, hogy szabad a Zsuzsi keze, meg kellene fogni az alkalmat a kegyelmed fajta legénynek!

Azt sem hinném, hogy megvetné kegyelmedet, s aztán, ha már itt négy szemkőzt vagyunk, kimondom, amit érzek, én még azt sem hiszem, hogy Zsuzsi asszony, megboldogult Miklós ur mián, ne állana hajadon hírében! — s amellet kegyelmed irányába örökké jóindulattal is viseltetik vala, ha jól vevém észre, egynehányszor, amikor még a Beresényi ur házához járogattunk az első felesége idejében.

— Magam is gondoltam erre, Zay uram — szólalt meg Mikes, a pipa kiverésekor köntösére szállott hamut pattintgatva le a gombok mellől — hiszen, ha rodostói lakos is lesz az ember, azért még sines fából s amíg magunkban hordozzuk a természetet, ha bujdosók vagyunk is, csak szeressük az oldalesontunkat, vagy akarjuk, vagy sem!

A janicsár újra mellettük haladt el visszatérő útjában, s mintha Mikest zavarta volna a közelsége, elhallgatott, közbe megtömött pipáját prógálgatva.

— Ettől ugyan beszélhet, öcsém — biztatta meg a társát Zay.

— Ha már nem válogathatok a zágoni leányok között, tudja az Isten, hogy valaha is láthatok-e még háromszéki asszonyt! — magam is szerettem volna eljártni a menyasszony táncát a Kőszeghy uram leányával. Igaz, hogy szegénynek igen fősvényen osztogatták a szépséget, de rendes, tisztességes személynek ismertem meg, aki maga a jóság! . . . Vevém észre, hogy ő sem vet meg, szívesen vala velem, ahányszor csak ellátogattam ezelőtt 4 esztendővel Beresényi urékhoz.

— Uram! bocsa', ne rójja fel az Ur büns lelkem rovására, de akkor is, amikor — iszen emlékszik Zay bátyám arra a rettentő pestisre, ami mián Beresényi urék is hozzánk költöztek volt most 4 esztendeje, amikor a bujdosóknak még a méz is keserű volt az félelem mián, én bizony azon gondolkodtam, hogy — megkérem a Zsuzsit!

— Hát aztán miért nem rukkolt elő velem, öcsém uram? Nem tudom, hogy egy ilyen

helyre legény, mint Kegyelmed, miféle scrupulusok miatt halogathatta a leánykérését.

— Megmondom azt is, B. bátyám. Tán az erdélyi székely nemes öröksége: a nyakasság tartott vissza akkor. Számbavettem vagyoni állapotomat s bizony, amint most vagyon, úgy volt ezelőtt 4 esztendővel is! — bizony a házassalandó legény ládájában sem igen villogott az arany! — kérni pedig resteltem volna a fejedelemtől. Zay uram tudja, annyi esztendőktől fogvást, hogy szolgálom a mi urunkat, soha semmit sem kértem. Ami urunknak pedig természet, hogy kéretlen nem ad, — már pedig az erdélyi nemes ember jobban szeret szükségben lenni, mintsem kérni. Lehet, hogy akadnak igeim, kik azt gondolják, hogy én az adómért szolgálom. Pedig Isten látja a lelkem itt, ez alatt a csillagos ég alatt mondom kegyelmednek, hogy én a bujdosásba is csak azért jöttem, mert igen szerettem az öreg fejedelmet! Dehát, mondom, amíg azon töprengék magamban, hogy Zsuzsi elé álljak s azt mondtam neki: „végy el te engem, szegény, ketten leszünk szegények“ — addig elkaparintá előlem Beresényi ur a leányzót, akihez, ha nem azért, hogy jó módban éljen, nem találhatom, miért is mene el a Zsuzsi!

— De hát most már, hogy mint grófné marada özvegyen, akinek pénze is van, nem gondolhatom, hogyha kegyelmed egyet int, öcsém, hogy ne jőne szívesen, mert hogy már újra rossz szót szóljak, utóbb bizony Beresényi uram a rettentő sok dohányzáson kívül már alig adhatá jelét, hogy férfi is ökelme.

— Hát bizony én szívesen letétem volna vele a feketét, de ha cirókált is Zsuzsi, vevém észre, hogy a jövendőre is néz. Tudja, hogy én az 5 ezer aranyához nem tehetek semmit s így aztán úgy vagyunk ketten, mint akik közül az egyik a szívétől, másik az elmétől kér tanácsot. Az én szívem a jelenvalót sóhajtja, de az 5 okossága a jövendőről gondolkodik. Én ez ellen nem szólhatok semmit, de mintha annyi kést verne a szívembe, mikor látom, hogy csak készül folyvást s hogy valamennyi portékáját a ládába teszi. Ugy hallám máma, hogy 3-4 nap mulva indul Lengyelországba.

— Már én nem engedném a kegyelmed helyében, öcsém! — szólalt meg felálltában Zay.

— Hát tán kérjem, hogy vegye el urának a pénze mellé — vágott bele a Zay szavába a körül hirtelen leugró Mikes, — már ekkor egy olyan minden hájjal megkent kéne legyek, mint ez a mi Vigurunk! — de már csak, ha francia köntös is van rajtam, de a becsületet Erdélyben tanultam!

— Jó, jó, öcsém, nem is úgy értettem én azt a marasztalást — engesztelgette Zay az egyszerre hevesre vált hangot — miközben lassan megindultak a Mikes háza felé — de én csak arra gondoltam, hogy mégis csak igen kínlódásos dolog, egy szép fiatal életet így kelljen leélni.

— Hát a bujdosás nem elég kínos-e, s mégis élünk?! Ha az a jó káposztaleves kigyógyítja a hideglelésből, kapok tán a szívem betegségére is valami orvosságot a székely-patikában! A levest sem esszük olyan forrón, ahogy feltalálják.

— No, akkor adjon az Isten békességes jó éccakát, öcsém — szóla erre Zay, de mintha hirtelen valami eszébe jutott volna, még nem engedte el a Mikes kezét.

— Ugy vagyunk mi, bujdosók, úgy látom az egész étellel, mint ahogy kegyelmed járt Zsuzsival! Egy darabig kacag ránk a reménység s amikor már megfognók, csak elrepül előttünk!

— Bona sera!

Z.

Kiadó laptulajdonos: Puskás J. István.
Minden cikkért írja felel.

JANCSÓ és MIKLÓS

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós. Főtér, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

Termény-, vas-, fűszer
és csemegeáru
nagyban és kiesinyben.

478—1925. exec.

Publicatiune de licitatie.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare ș. a. mobile de casă și 1 armă vânat care în urma decizului Nr. 2196 din anul 1925 al judecătorei de ocol Gheorgheni s'au executat în Valea Strâmba în favorul executorului văd lui Antal Alajos și fiul repr. prin avocat Dr. László Dezső împotriva executorului din Valea Strâmba pentru încasarea capitalului de 1430 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 3800 Lei se vor vinde prin licitație publică,

Pentru efectuarea acestei licitațiuni pe baza decizului Nr. G 5445—1925 al judecătorei de ocol Gheorgheni se fixează termenul pe **13 Ianuarie** anul 1926 la orele 2 a. m. în Valea Strâmba și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat, face 1430 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din **2 Aprilie 1925** iar spesele până acum staverite de 1126 Lei 90 bani.

Intrucât mobilele care ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI. din 1908 § 20.

Dat în Gheorgheni, la 21 Decembrie 1925
Szentpétery Béla
executor judecătoresc

Nr. 478—1925 exec.

Publicatiune de licitatie.

Suahemnatul executor judiciar aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare ș. a. 2 porci și ace mai departe nr. cur. 9—12 lucruri de cur. cari în urma decizului Nr. G 41821 din anul 1921 al judecătorei de ocol Gheorgheni s'au executat în Joseni în favoarea executorului György Jakab Miklós avocat dom. in Sft. Gehegorghe împotriva executorului comerciant locuitor din Joseni pentru încasarea capitalului de 1003 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 282 Lei 25 b. se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza decizului Nr. G. 4182 1925 al judecătorei de ocol Gheorgheni se fixează termenul pe **15 Ianuarie anul 1926 la orele 10 p. m.** în Joseni la comunală și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat, face 1003 Lei capital, dobânzile cu 5% socotind din **14 Aprilie 1921** iar spesele până acum staverite de 282 Lei 25 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI. din 1908 § 20.

Dat în Gheorgheni la 30 Noembrie 1925
Szentpétery Béla
executor judecătoresc.

Kloft. kazmir és selyem

PAPLANOK,

női és férfi divatszövetek,
selymek, szőnyegek, vásznak,
rövid, kötött és kézműárak,
kézimunka anyagok,

D. M. C. árak, bútorszövegek,
ágy garnitúrák, szövő fonalak
és fejtők nagy választékban

Zárug Testvérek

női és férfidivat üzletében
GHEORHENI, Főtér.

Finom erdélyi fajalmák

(Bőr, aranyparmen, batul, ponyik)

vékája: 80 lei**JAKABFFY BÉLA**

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós
Fogarassy-ut 16.

Nyomtatványokat

legolcsóbban készít

I. KAHAN

könyvnyomda

Gheorgheni Gyergyószentmiklós.

Merza și Boosánczi

Gheorgheni-Gyergyószentmiklós.

Magazin de modă bărbătească și de mode de dame.

Női- és férfidivat üzlete.

Fondat 1850

Alapítva 1850

Ágoston Ágoston**Esomafalva**

vas, fűszer, porcellán, divatáru
és singes kereskedése
Liszt termény nagyraktár.

A legjobb minőségű bánáti lisztek,
cukor, kávé és kásafélék
kicsinyben és nagyban

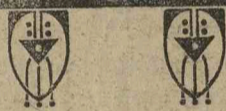
Sáska

liszt, termény- és élelmiszerraktárban
Főtér 4. sz. Gheorgheni.

Vákár Fivérek

fűszer, festék, gyarmatáru üzlete.
Legolcsóbb beszerzési forrás

Gheorgheni-Gyergyószentmiklós. (Főtér)

ALTER**divatüzletében**

férfi és uri cikkek, valódi angol szövetek a legjutányosabb árban kaphatók.

A farsangi összes ujdonságok megérkeztek

Málnásy

férfi- és női divatüzletébe.

Állandó nagy raktár, dus választék.

Berecz Márton

vasüzletében kapható:

mindenféle gazdasági cikk, épület és bútorvasalás,
ekék, csákányok, fejszék, kályhák és minden vas-
szakmába vágó árak. Állandó nagy raktárkészlet.
A legolcsóbb napiárak.

SZESZ

és mindenféle likőr
a legolcsóbb napi-
áron szereshető be

Halásznál,

helyi szeszgyár.

Állandó nagy raktárkészlet.

**„FONCIÉRA”
általános biztosító r.-t.**

Képviselet: a Gyergyói Banknál

(Főtér 6 sz. Cifra ház)

Foglalkozik a biztosítás minden ágával, élet, tűz, jégkár,
baleset, betörés elleni biztosításokat a legelőnyö-
sebb feltételekkel és legolcsóbb díjtételek-
alkalmazásával köt. Atalány biz-
tosításnál a szokásos ked-
vezményt nyújtja.

Egyik legrégebbi és legerősebb biztosító intézet.

